

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 298
din 01.04.2020

Dosar nr.: 582/2019

Petiția nr.: 1211/11.03.2019

Petentă: Asociația Mișcarea Angajament Civic (CEMO)

Reclamată: Biblioteca Județeană Mureș

Obiect: nepublicarea informațiilor de interes public și în limba maternă maghiară

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

Asociația Mișcarea Angajament Civic (CEMO) – Târgu – Mureș, Petru Dobra nr. 29/19, județ Mureș

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

Biblioteca Județeană Mureș – Târgu – Mureș, strada George Enescu nr. 2, județ Mureș

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

Neasigurarea în limba maternă a informațiilor publice pentru comunitatea maghiară

III. Procedura de citare

2. În temeiul art. 20, alin.4, din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 4672/22.08.2019 și 4838/22.08.2019, a citat părțile pentru data 16.09.2019.

3. Prin intermediul aceleiași adrese, Colegiul director a solicitat petentului să depună la dosar o copie după actul de constituire al asociației pentru a-și dovedi calitatea procesuală activă raportată la obiectul petiției. Petenta nu a dat curs solicitării Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, fiind însă depus în cadrul dosarului 138/2019.

4. Astfel, din documentele depuse la dosar, scopul petentei este **"de a promova angajamentul civic și de a contribui la dezvoltarea unor cetățeni informați și nu în ultimul rând de a promova solidaritatea și participarea în procesul democratic din societate prin proiecte de conștientizare publică, de advocacy, de educație civică precum proiecte de dezvoltare comunitară, proiecte de monitorizare, studii, discuții și dezbateri. Asociația încurajează participarea sporită în procesul democratic a tuturor membrilor comunității cu o concentrare accentuată asupra generației tinere."**

5. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

6. Petenta susține că, informațiile cuprinse pe pagina facebook a proiectului parteneriat dintre Biblioteca Județeană Mureș și Ambasada SUA la București (proiectul denumit "American Corner") sunt prezentate doar în limba română și engleză.

7. Petenta precizează că a întreprins o analiză detaliată, constatând că programele, activitățile culturale, științifice și educaționale organizate de reclamat sunt dedicate exclusiv membrilor comunității române deși în Târgu – Mureș trăiește cea mai mare comunitate maghiară urbană din România, în proporție de 50%.

8. Sărbătorile comunității maghiare nu au fost menționate pe pagina facebook a reclamatei și doar câteva postări au fost legate de scriitori, personaje importante ale culturii și literaturii maghiare.

Susținerile reclamatei

9. Reclamata, în punctul său de vedere, înregistrat cu nr. 5403/17.09.2019, susține că biblioteca publică, indiferent de rangul acesteia, județeană, municipală, orășenească sau comunală are drept misiune de bază asigurarea accesului la documentare, la lectură, la cunoaștere. Având în vedere componenta multietnică a județului Mureș, instituția reclamată a încercat să de adreseze tuturor locuitorilor, o parte din informații postate pe facebook sunt publicate doar în română, altele doar în maghiară însă informațiile de interes public sunt fără excepție publicate bilingv: modificări ale programului de funcționare, derularea unor evenimente de mari proporții precum Zilele Bibliotecii Județene Mureș sau Săptămâna Națională a Bibliotecilor), activități cu desfășurare bilingvă, informații și afișe bilingve.

10. Pentru asigurarea neîngrădită la informare, reclamata precizează că site-ul bibliotecii județene Mureș, www.bjmures.ro, permite trecerea la varianta în limba maghiară, în funcție de dorința utilizatorului catalogul online al Bibliotecii județene Mureș, Quito, este de asemenea bilingv, secția bibliotecii Teleki – Bolyai beneficiază de un site separat, publicat în patru variante, limbile română, maghiară, germană, engleză.

11. Totodată, reclamata amintește faptul că și pe alte canale de comunicare asigură caracterul bilingv al publicării informațiilor de interes public: precum comunicate de presă, realizarea unor materiale TV sau la radio, afișaj în bibliotecă etc.

12. În punctul de vedere, reclamata, în cuprinsul a șapte pagini și anexe reprezentând fotografii doveditoare, argumentează respectarea asigurării informațiilor publice în limba maternă, arătând inclusiv o serie de proiecte desfășurate exclusiv în limba maghiară sau în ambele limbi (română și maghiară).

13. În final, reclamata precizează că derulează colaborări cu instituții de cultură din Ungaria precum Arhivele Naționale ale Ungariei, Institutul de Cercetări al Românilor din Gyula, Programul Mărai, susținut de Guvernul Ungariei prin donații de cărți oferite bibliotecilor din afara granițelor Ungariei.

V. Motivele de fapt și de drept

14. Luând act de plângere, astfel cum este formulată, Colegiul urmează să analizeze calitatea procesuală activă a petentei în fața C.N.C.D.

15. Conform prevederilor art. 5 din Ordinul C.N.C.D. nr. 144/2008 privind Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor: *"Petentul este persoana care se consideră discriminată și sesizează Consiliul cu privire la săvârșirea faptei de discriminare împotriva sa"*.

16. Potrivit dispozițiilor art.7 alin. 1 din Ordinul C.N.C.D. nr. 144/2008 privind Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor "persoana interesată este fie persoana care se consideră discriminată și sesizează Consiliul cu privire la săvârșirea unei fapte de discriminare împotriva sa, fie una din persoanele prevăzute la art. 8 alin.1 și 2 sau alte persoane care au un interes legitim în combaterea discriminării și reprezintă o persoană, un grup de persoane sau o comunitate împotriva căreia s-a săvârșit o faptă de discriminare".

17. Din lecturarea actului normativ O.G. 137/2000R, reținem că legiuitorul intern a oferit calitate procesuală activă în fața C.N.C.D. doar persoanei asupra căreia s-a produs discriminare sau/și organizațiilor neguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului sau care au un interes legitim în combaterea discriminării.

18. Prin urmare, înțelegem că legiuitorul intern practic a limitat persoanele care au calitatea procesuală activă în fața C.N.C.D (din prisma unui interes legitim) la persoana asupra căreia s-a manifestat discriminare și/sau organizațiile neguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului sau care au un interes legitim în combaterea discriminării, ceilalți subiecți activi ai discriminării având calitatea procesuală activă doar în fața instanței de judecată care poate constata fapta de discriminare și restabilirea situației anterioare discriminării.

19. În speța de față, petenta nu a dat curs solicitării Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării de a depune Actul constitutiv al asociației pentru a dovedi calitatea procesuală activă însă, la dosarul 138/2019, soluționat, aceasta a depus o copie a statutului din care reiese că scopul acesteia este "de a promova angajamentul civic și de a contribui la dezvoltarea unor cetățeni informați și nu în ultimul rând de a promova solidaritatea și participarea în procesul democratic din societate prin proiecte de conștientizare publică, de advocacy, de educație civică precum proiecte de dezvoltare comunitară, proiecte de monitorizare, studii, discuții și dezbateri. Asociația încurajează participarea sporită în procesul democratic a tuturor membrilor comunității cu o concentrare accentuată asupra generației tinere."

20. Față de obiectul petiției, care reclamă neasigurarea în condiții de egalitate a manifestărilor culturale, scopul asociației fiind de o altă natură, nefiind prevăzute obiective legate de apărarea drepturilor omului și promovarea culturii minorității naționale, Colegiul director constată că petenta nu are calitate procesuală activă în fața Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

21. Astfel, prin raportare la prevederile legale mai sus menționate, o persoană poate fi calificată ca având calitate procesuală activă în fața C.N.C.D. numai dacă îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- ✓ Existența unui interes legitim în combaterea discriminării;
- ✓ Existența calității de reprezentant al unei persoane, grup de persoane sau comunitate împotriva căreia s-a săvârșit o faptă de discriminare.

22. Față de speța prezentă, în cadrul ședinței de deliberări, Colegiul director s-a autosesizat cu privire la faptele sesizate, urmând a le analiza din perspectiva incidenței prevederilor O.G. 137/2000 privind combaterea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

23. În fapt, Colegiul director reține că informațiile din cuprinsul paginii facebook atribuită ca fiind a utilizatorului Bibliotecii Municipiului Târgu-Mureș, informațiile de interes public sunt prezentate exclusiv în limba română.

24. În drept, coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul director analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

25. O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

26. Pentru ca o faptă să fie calificată discriminatorie trebuie să îndeplinească următoarele condiții: a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile; b) existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare; c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege; d) tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop să nu fie adecvate și necesare.

27. Reținând definiția discriminării, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, în coroborare cu aspectele de mai sus, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. 137/2000. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile dar care sunt tratate în mod diferit în funcție de apartenența lor la una dintre

categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată anterior, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

28. Potrivit art. 10 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză prin: (...) h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități.

29. Colegiul director ia act de susținerile părților, de punctele de vedere exprimate de acestea raportat la obiectul petiției, în sensul că se reclamă conținutul paginii de facebook publicată exclusiv în limba română ca fiind discriminatoriu la adresa comunității maghiare. Pagina de facebook, fiind redactată exclusiv în limba română, condiționează accesul la informații de interes public despre activitatea bibliotecii Municipiului Târgu Mureș, de cunoaștere a limbii maghiare.

30. Rețelele de socializare, cum este și cazul platformei Facebook, constituie un spațiu virtual susceptibil de a fi vizualizat de către mai mulți utilizatori "prieteni" sau "followeri" atât în cazul existenței consturilor precum și în cazul paginilor facebook și, din acest motiv, informația publicată capătă un caracter public. Rețeaua facebook este un spațiu public și nu un spațiu privat, comparabil cu o cutie poștală electronică (e-mail). Cutia poștală electronică poate gestiona controlul informației transmise, în schimb Facebook este o rețea socială deschisă, un spațiu de expresie publică și planetară. În cazul Facebook, oricând există o mică parte a conținutului care se face vizibilă pentru public. Astfel, rețeaua de socializare Facebook, nu poate echivala, sub aspectul controlului mesajelor difuzate cu o căsuță poștală electronică.

31. Contul utilizatorilor facebook, deși aparent sau la o primă abordare, putem fi tentați să-l considerăm ca fiind un spațiu privat, devine unul public prin simplul fapt că oricare dintre "prieteni" utilizatorului facebook poate disemina informația postată (a se consulta Sentința nr. 21 din 17 ian 2013 a C.A. Tg. Mureș)

32. Prin urmare, Colegiul director reține că există un tratament diferențiat între cetățenii de etnie maghiară și cei de etnie română, acest tratament are la bază etnia și limba ca și criterii de discriminare, efectul generat constă în restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege, respectiv a dreptului de a avea acces la informații cu caracter public, și tratamentul diferențiat nu este justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acestui scop nu sunt adecvate și necesare.

33. Colegiul director apreciază că este necesar să se asigure accesul la informațiile de interes public în condiții egale, prin asigurarea conținutului și în limba maghiară, conform prevederilor prevederile Legii nr. 251/2001.

34. Colegiul director se pronunță în sensul utilității găsirii și aplicării celor mai bune măsuri care să conducă la respectarea tuturor drepturilor garantate de Constituția României și de celelalte prevederi legale, cu mențiunea că acestea nu se exclud unele pe altele, ci trebuie respectate și aplicate în mod unitar de către toți cetățenii României și de instituțiile statului.

35. Colegiul director a ținut seama și de faptul că, potrivit dispozițiilor legale în vigoare, autoritățile și instituțiile publice (inclusiv cele subordonate), sunt obligate să respecte prevederile Legii nr. 251/2001. În prezenta cauză, dat fiind faptul că un procent de 46,72% din populația orașului Târgu Mureș este de naționalitate maghiară, instituțiile publice sunt obligate să comunice informațiile de interes public și în limba beneficiarilor.

36. Față de aspectele analizate mai sus, Colegiul, cu unanimitate de voturi, constată că sunt îndeplinite condițiile faptei de discriminare directă, prevăzută de art. 2 alin. 1 și art. 10 lit. h) din O.G nr.137/2000, republicată.

37. Colegiul director recomandă părții reclamate să remedieze situația constatată, respectiv să asigure liberul acces la informațiile de interes public, al tuturor cetățenilor, indiferent de limbă, la toate informațiile de interes public.

38. Colegiul director dispune monitorizarea situației constatate, pentru o perioadă de 3 (trei) luni, urmând ca la împlinirea termenului, părțile reclamate să facă dovada îndeplinirii sarcinii din recomandarea C.N.C.D.

39. În atare condiții, Colegiul director este de opinie că aspectele ce fac obiectul prezentei plângeri intră sub incidența art. 2 alin.1, art. 10 lit. h) din O.G. nr. 137/2000 republicată.

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admiterea excepției lipsei calității procesuale activă;
2. Colegiul director s-a autosesizat cu privire la faptele prezentate de asociația petentă și constată cu unanimitate de voturi că acestea constituie discriminare directă, prevăzută de art. 2 alin. 1 și art. 10 lit. h) din O.G nr.137/2000, republicată;
3. Sancționează partea reclamată cu avertisment;
4. Colegiul director dispune monitorizarea situației constatate, pentru o perioadă de 3 (trei) luni;
5. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: -

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări online din data de 01.04.2020 au fost:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DINCĂ ILIE – Membru, GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, POPA CLAUDIA SORINA – Membru, SANDU VERONICA TATIANA - Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui C.N.C.D. nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte C.N.C.D.**

Data redactării: 02.04.2020

M.L./A.B.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.